

Statland Settefisk AS
Skorstadvegen 558
7819 FOSSLANDSOSEN

Saksbehandler:
May Brit Myrholt Gorseth

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Statland Settefisk AS Kontrollnummer: 2023.292.I.SFTL - Varsel om tvangsmulkt og mulig trekking av tillatelsen

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Odd Arve Halbostad

Fra Statsforvalteren i Trøndelag:
May Brit Myrholt Gorseth

Andre deltakere fra virksomheten:

Andre deltakere fra Statsforvalteren i Trøndelag:
Anne Cathrine Flaten

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon av Statland Settefisk den 03.07.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Trøndelag avdekket 7 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1, 2, 3 og 4.

Avvik:

1. Virksomheten har ikke etablert rensing av sitt avløpsvann
2. Virksomheten tar ikke vannprøver av sitt avløpsvann
3. Virksomheten har ikke varslet Statsforvalteren om unormale driftsforhold.
4. Virksomheten har gjennomført resipientundersøkelser med utgangspunkt i feil norsk standard
5. Risikovurderingen var mangelfull
6. Avvik knyttet til ytre miljø er ikke registrert i avvikssystemet
7. Bedriften kan ikke dokumentere leveringsplikten for farlig avfall

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 7 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

07.07.2023	May Brit Myrholt Gorseth	Marit Lorvik (e.f)
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Trøndelag

Kopi av rapporten sendes til:

- Namsos kommune
- Driftsleder Odd-Arve Halbostad, Statland Settefisk

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Statland Settefisk AS	
Organisasjonsnr.: 990 695 245	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.222 Produksjon av yngel og settefisk i ferskvannsbasert fiskeoppdrett	

Kontrollert enhet

Navn: Saltbuodden	Anleggsnr.: 5007.0162.01
Kommune: Namsos	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Lakseproduksjon på land	
Tillatelse gitt: 23.01.2013	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Overholdelse av utslippstillatelse
- Internkontroll
 - Risikovurderinger
- Utslippskontroll/avløp
- Resipientovervåking
- Avfall og kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Statland Settefisk AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Statland Settefisk AS **innen 01.09.2023** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet eventuelt en plan for retting av avvik.

Vi ser alvorlig på avvik 1-4, som ble avdekket i denne inspeksjonen. Samtidig ser vi at avvikene i denne rapporten samsvarer med avvik som ble gitt ved forrige tilsyn i 2020 og i 2021.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sftlpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Trøndelag med saksnummer 2020/7850.

4. Varsel om tvangsmulkt

Statsforvalteren varsler i henhold til forvaltningsloven § 16 om at vi vurderer å fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at vilkår i tillatelse datert 23.01.2013 blir oppfylt.

Vedtaket går ut på at tvangsmulkt på ulike beløp (se tabell 1) påløper dersom Statsforvalteren ikke har mottatt dokumentasjon innen oppgitt frist som viser at vilkårene i tillatelsen er oppfylt.

Hjemmel for bruk av tvangsmulkt er forurensningsloven § 73.

Kommentarer

Hvis Statland Settefisk AS har noen kommentarer til varslet om tvangsmulkt, størrelse på tvangsmulkten eller fristfastsettelsen, eller varslet om mulig tilbaketrekking av tillatelsen etter forurensningsloven, må eventuelle kommentarer sendes Statsforvalteren **innen 2 uker** etter at dette brevet er mottatt.

Bakgrunnen for varselet om tvangsmulkt er at dette anses som nødvendig for å sikre gjennomføring av kravene. Tvangsmulkten blir knyttet til frist for gjennomføring av vilkår i tillatelsen.

Bakgrunn

Vi viser til tilsynsrapporter datert 27.10.2020 og 04.08.2021, samt tillatelse datert 23.01.2013.

Tilsynsrapportene viser at bedriften ikke har oppfylt kravene i tillatelsen eller varslet Statsforvalteren om endringer som har skjedd under installeringen av renseanlegget.

Statsforvalteren ser meget alvorlig på at bedriften ikke følger opp vilkårene satt i tillatelsen.

Tabell 1: Oversikt over vilkår med varsel om tvangsmulkt - satser og frister

Vilkår	Frist	Vilkår nr.	Mangler innlevering	Varsel om tvangsmulkt	
				Kr	Frister
Renseanlegg	Kravet om rensing skal være oppfylt fra d.d	3.2.3	Ikke gjennomført – ikke oversendt oppdatert fremdriftsplan	100 000	01.09.23
Målinger og beregning av utslipp	6 ganger per år for suspendert stoff 4 ganger per år for organisk materiale	10.1	Ikke gjennomført Ikke oversendt måleprogram	100 000	01.09.23
Krav til overvåking	Innen 31.12.2013 og siden jevnlig mer 6 års mellomrom	11.2	Brukt feil undersøkelsesmetode – og ikke oversendt forslag på alternativ undersøkelse	50 000	01.09.23

Bakgrunn

Statland Settefisk AS fikk tillatelse til virksomheten den 23.01.2013. Bedriften klaget på vedtaket om rensing, men Miljødirektoratet ga ikke klager (bedriften) medhold jf. vedtak datert 09.10.2014.

Det ble i tilsynsrapporten datert 27.10.2020 satt alvorlig avvik på manglende renseanlegg og bedriften fikk frist til 01.01.2021 for å komme med en skriftlig redegjørelse som viser en plan med tidsfrister for når avviket knyttet til mangelfull rensing av avløpsvann er rettet.

Statsforvalteren fikk tilsvaret på tilsynsrapporten i brev datert 23.12.2020. Der beskriver bedriften en prosess om installering av renseanlegget. Statsforvalteren ber i brev datert 04.02.2022 om en oppdatert fremdriftsplan. Da hadde Statsforvalteren vært på uttrykkingsstilsyn ved bedriften den 29.07.2021. En slik oppdatert fremdriftsplan har Statsforvalteren enda ikke mottatt.

I Norge er forurensning forbudt, med mindre det er lovliggjort enten i regelverk (lov og forskrift) eller i særskilt tillatelse. Statsforvalteren er delegert myndighet til blant annet å gi tillatelse etter § 11 i forurensningsloven til en rekke saksområder blant annet for settefiskanlegg.

I tillatelser etter forurensningsloven kan det gis vilkår etter § 16 (vilkår i tillatelse). Her står det følgende:

«I tillatelse etter loven eller forskrift i medhold av loven kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensning fører til skader eller ulemper, og for å fremme effektiv utnyttelse av energi som virksomheten bruker eller frembringer. Det kan herunder fastsettes vilkår om beskyttelses- og rens tiltak, gjenvinning og at tillatelsen bare skal gjelde for en viss tid. Dersom forurensning fra virksomheten jevnlig vil utelukke eller vanskeliggjøre bruk av miljøet til et bestemt formål, kan det settes som vilkår at det treffes tiltak som tilgodeser dette formålet, eller at det gis tilskudd til slike tiltak. Det kan også settes som vilkår at forurenseren ved avtale eller ekspropriasjon erverver eller båndlegger områder som blir sterkt forurenset.»

En tillatelse etter forurensningsloven er et juridisk bindende dokument som gir virksomheten lov til å forurense på gitte vilkår. Punkt 2 Generelle vilkår, beskriver hvordan virksomheten forplikter seg til å overholde krav i tillatelsen, blant annet vises det til internkontroll og dokumentasjon på at virksomheten overholder krav i tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter i disse lovene.

Det er derfor virksomheten som har ansvar for at kravene overholdes. Statsforvalteren kan gjennomføre tilsyn for å sjekke om vilkårene i tillatelsen utføres.

5. Varsel om mulig tilbaketrekking av tillatelsen

Statsforvalteren varsler samtidig i henhold til forvaltningsloven § 16 om at hvis Statland Settefisk AS ikke overholder vilkår satt i tillatelsen, vurderer vi å trekke tillatelsen etter forurensningsloven.

En eventuell tilbaketrekking av tillatelsen vil bli hjemlet i forurensningsloven § 18 tredje ledd.

6. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 03.07.2023.

Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Statland Settefisk AS bli ilagt et gebyr på kr 37 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet.

Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven.

En eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

7. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Trøndelag (jf. offentleglova) og på nettstedet www.norskeutslipp.no.

8. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Virksomheten har ikke etablert rensing av sitt avløpsvann

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, vilkår 3.2.3.

Kommentarer:

I henhold til vilkår 3.2.3 skal avløpsvann renses mekanisk gjennom et primærrensaneanlegg, dvs. at avløpsvann skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type rensaneanlegg som oppfyller krav på minst 60 % reduksjon av suspendert stoff, og 20 % reduksjon av organisk stoff. Kravet om rensning skal være oppfylt fra tillatelsens dato.

På tilsynsdagen var det ikke etablert rensaneanlegg på anlegget. Rensaneanlegget var påbegynt, men ikke ferdigstilt.

Statsforvalteren ser alvorlig på avviket om at det mangler rensing av avløpsvann ved anlegget, og mener det har tatt for lang tid å etterleve kravet om rensing fra 2013.

I tilbakemeldingen fra tilsynet i 2020 datert 23.12.2020, har bedriften beskrevet en fremdriftsplan for etablering av slambehandlingsstasjon. Der står det at de to første rensetrinnene skal skje høsten 2021 og siste trinn skal være påbegynt i 2022. I Statsforvalteren sin tilbakemelding i brev datert 04.02.2022, ber vi om en oppdatert tidsplan for når renskravet vil være oppfylt. Statsforvalteren har ikke mottatt en slik oppdatert fremdriftsplan. Under tilsynet den 03.07.2023 opplyste bedriften at entreprenøren var gått konkurs og installeringen av rensaneanlegget stod i stampe.

Avvik 2

Virksomheten tar ikke vannprøver av sitt avløpsvann

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, vilkår 10.1

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, vilkår 2,4

Kommentarer:

I henhold til vilkår 10.1 skal det gjennomføres målinger og beregninger av utslipp til vann. Under inspeksjonen kom det fram at det ikke tas prøver av avløpsvannet. Bedriften skal til enhver tid kunne dokumentere at rensekravene i vilkår 3.2.3. blir etterlevd. Det skal tas minst 6 prøver pr. år av suspendert stoff, 4 pr. år av organisk stoff og avløpsmengde skal måles kontinuerlig. Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. krav i vilkår 2,4. I vår tilbakemelding datert 04.02.2022, skriver vi at prøver av avløpet skal tas uansett om renseanlegget er installert eller ikke.

Avviket bygger på følgende:

- Virksomheten kunne på inspeksjonsdagen ikke vise frem et måleprogram.
- Bedriften tar ikke prøver av avløpsvannet.

Bedriften opplyste at vannprøver ikke kunne tas før renseanlegget var ferdigstilt. Alt avløpsvann gikk i lukket system under golvet og ut i sjøen uten mulighet til prøvetaking.

Avvik 3:

Virksomheten har ikke varslet Statsforvalteren om unormale driftsforhold.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, vilkår 2.3.

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen skal Statsforvalteren så snart som mulig varsles om unormale driftsforhold, som har, eller kan få forurensningsmessig betydning.

I tilbakemelding på tilsynet i 2021 får bedriften avvik på at de ikke varsler Statsforvalteren ved unormale hendelser. Under tilsynet den 03.07.2023 oppgir bedriften at entreprenøren som skulle installere renseanlegget har gått konkurs og at installering stod i stampe. Dette skulle ha medført en oppdatert fremdriftsplan. Fremdriftsplanen skulle vært oversendt Statsforvalteren.

Avvik 4

Virksomheten har gjennomført resipientundersøkelser med utgangspunkt i feil norsk standard

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, vilkår 11.2

Kommentarer:

I henhold til vilkår 11.2 skal det gjennomføres resipientundersøkelser jevnlig med 6 års mellomrom. Undersøkelsen skal tilfredsstillende krav i NS-EN ISO 16665 (retningslinjer for kvantitative prøvetaking og prøvebehandling av marin bløtbunnsfauna) og gjeldende retningslinjer for kvalifisering av miljøtilstand. Undersøkelsen må inkludere hydrografiske målinger og en enkel strandsonedefaring (dokumentert ved bilder).

Virksomheten har gjennomført miljøundersøkelser i 2011, 2016 og 2020. Disse er gjennomført etter Norsk Standard NS 9410:2007 (MOM-B undersøkelse). Undersøkelsene tilfredsstiller dermed ikke kravet i vilkår 11.2, som stiller krav om mer omfattende undersøkelser enn MOM-B undersøkelser.

Etter tilsynet i 2020 tok bedriften kontakt med Aquakompetanse AS. Aquakompetanse AS tok igjen kontakt med Statsforvalteren og det ble diskutert en alternativ undersøkelse. Bakgrunnen for en alternativ undersøkelse er at bunnen består av steinfylling og har en ekstrem dybde. Aquakompetanse AS skulle utarbeide et forslag som skulle oversendes Statsforvalteren. Dette forslaget har ikke Statsforvalteren mottatt.

Avvik 5: Risikovurderingen var mangelfull

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven av 23.01.2013, punkt 2.4 Internkontroll.
Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften

§ 5 - Kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Denne risikovurderingen skal være dokumentert skriftlig.

Tillatelsen datert 23.01.2013

I tillatelsen pkt 2.4 Internkontroll står det følgende: «Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktivitetene som kan medføre forurensing og kunne redegjør for risikoforhold ved anlegget».

Avviket bygger på følgende:

Bedriften mangler følgende i sin risikovurdering (listen er ikke uttømmende)

- Forsøpling
- Konsekvensene av å slippe ut urensset avløpsvann ut i resipienten
- Bedriften har ikke satt noen kriterier for hva som f.eks. er akseptable resultater ved resipientundersøkelsene, og hva bedriften anser som akseptabel miljøpåvirkning.

Det er uklart hva bedriften vurderer som sannsynlighet og konsekvens under punktet «Avløpsvann anlegg». Punktet inneholdt felles risikovurdering av alt avløpsvann fra anlegget. Dette gjelder både fôr, fekalier, kjemikalier og legemiddel.

Avvik 6: Avvik knyttet til ytre miljø er ikke registrert i avvikssystemet

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd pkt 7

Kommentarer:

I internkontrollforskriften § 5 andre ledd pkt .7 står det følgende: *iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.*

Avviket bygger på følgende:

- Brudd på vilkår i tillatelsen er ikke skrevet inn i avvikssystemet

Avvik 7: Bedriften kan ikke dokumentere leveringsplikten for farlig avfall.

Avvik fra: Avfallsforskriften § 11-8, 6. ledd

Kommentar:

I Avfallsforskriftens § 11-8, 6. ledd står det følgende: *Den som har leveringsplikt, skal ha skriftlig dokumentasjon om hvor det farlige avfallet er levert. Dokumentasjonen skal oppbevares i minst tre år.*

Statsforvalteren fikk oppgitt to deklarasjonsnummer under tilsynet. Begge disse to deklarasjonene var oppført under organisasjonsnummeret til Skorstad Settefisk AS. Dette selskapet er oppgitt i Brønnøysundregisteret som et eget selskap.

Siden farlig avfall ikke kan spores tilbake til anlegget, er det viktig at virksomheten har gode rutiner på at alt farlig avfall fra de tre settefiskanleggene blir deklarerert på hver sitt organisasjonsnummer.

9. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 23.01.2013